

_____ hokimligi
*maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi*

_____ maktabgacha va
*maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
informatika va axborot texnologiyalari
fani o'qituvchisi*

_____ning
*2024-2025-o'quv yili 9-sinf iqtidorli
o'quvchilar uchun "Kampyuter
savodxonligi" nomli*

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To'g'arak a'zolari haqida ma'lumot

<i>N^o</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

**2024-2025-o‘quv yili 9-sinf iqtidorli o‘quvchilar uchun
“Kompyuter savodxonligi” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Kompyuter qurilmalari va dasturiy ta’minot	1		
2.	Tashqi qurilmalar	1		
3.	Kompyuter tizimining asosiy komponentlari	1		
4.	Kompyuter turlari	1		
5.	Yangi texnologiyalarning ta’siri	1		
6.	Virtual reallik	1		
7.	Grafik planshet	1		
8.	Ma’lumotni bevosita kiritishda foydalaniladigan qurilmalar	1		
9.	Chiqarish qurilmalari va ulardan foydalanish	1		
10.	Xotira qurilmalari va ma’lumot almashish vositalari	1		
11.	Kompyuter tarmoqlari va ulardan foydalanish	1		
12.	Wi-Fi orqali tarmoqqa ulanish	1		
13.	ATning bandlikka ta’siri	1		
14.	Mikroprotssessorli uy qurilmalari	1		
15.	O’lchov dasturlari	1		
16.	Boshqaruv dasturlaridagi mikroprotssessorlar	1		
17.	Tizimning xizmat davri	1		
18.	Ishlab chiqish va sinab ko’rish	1		
19.	Elektron pochta orqali spam tarqatish	1		
20.	Internetni nazorat qilish	1		
21.	Internetdan samarali foydalanish	1		
22.	Turli fayl turlari va ulardan foydalanishni aniqlang	1		
23.	Tasvirlarni joylashtirish va tahrirlash uchun dastur uskunalari bilan foydalanish	1		
24.	Tasvirning yorqinligi va kontrastini o’zgartirish	1		
25.	Hujjatga matn va raqamli ma’lumotlarni kiritish	1		
26.	Hujjatga tasvirlar to’plamini joylashtirish	1		
27.	Korporativ brendga xos stilga muvofiq hujjat tayyorlash	1		
28.	Xatolarni tekshirish uchun dasturlardan foydalanish	1		
29.	Grafik yoki diagramma yaratish	1		
30.	Diagramma va grafiklarga yorliq qo’shish	1		
31.	Matn va sahifa maketini formatlash	1		
32.	Ma’lumotlarni boshqarish	1		
33.	Obyektlarni to’g’ri joylash	1		
34.	Ma’lumotlar modelini yaratish	1		

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: ___ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Kompyuter qurilmalari va dasturiy ta‘minot

Maqsadlar:

a) ta‘limiy- o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, informatika va axborot texnologiyalari (IAT) fani bo‘yicha tadqiqot olib borish, mustaqil fikrlash, yangi amaliy ko‘nikmalarini shakllantirish.

b) tarbiyaviy- o‘quvchilar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish.

d) rivojlantiruvchi- o‘quvchilarning mavzuga oid bilimlarini va raqamli texnologiyalar bo‘yicha ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta‘lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: kompyuter, multimedia, slaydlar, mavzuga oid ko‘rgazmalar, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Stol kompyuteri va noutbuk

Stol kompyuterida (desktop) asosan sistema bloki, alohida monitor, klaviatura va sichqoncha bo‘ladi. Odatda u stol ustiga joylashtiriladi, shuning uchun desktop(o‘zbekcha — stol usti) deb ataladi. Shuningdek, “allin ones” (barchasi birda) deb nomlanuvchi stol kompyuterlari ham mavjud. Bunday kompyuterlarda qurilmalar monitor ichiga o‘rnatiladi. Aytish kerakki, ikkala turdagi kompyuter ham portativ emas. Noutbukda (laptop) esa monitor, klaviatura va sensorli panel bitta portativ korpusga birlashtirilgan bo‘ladi. Bu mavzu bo‘yicha mazkur bobning 1.04-bo‘limida batafsil tanishasiz.

Apparat ta‘minoti (Hardware)

Sistema bloki ichida ko‘plab boshqa qismlar joylashgan bo‘ladi. Uning ko‘rinishi va o‘lchami turlicha, odatda ustunsimon — minora shaklida bo‘ladi. Asosiy plata sistema blokidagi asosiy qism bo‘lib, unda CPU, operativ xotira, boshqa qurilmalar uchun kengaytirish slotlari kabi ichki komponentlar joylashtiriladi. Sistema blokida ma‘lumot fayllari va dasturlarni saqlash uchun qattiq disk, CD va DVD disklarni o‘qish hamda yozish imkonini beruvchi diskovod ham bo‘ladi.

Sistema bloki tarkibidagi boshqa qurilmalarga audiokarta, videokarta, kuler (sovitish mexanizmi) kabilar kiradi. Klaviatura, sichqoncha yoki sensorli panel/tretpad kabi qurilmalar kompyuterga ma‘lumot kiritish uchun xizmat qiladi. Shuning uchun ular “kiritish” (“Input”) qurilmalari deb ham ataladi. Ushbu qurilmalar yordamida foydalanuvchi kompyuter bilan muloqot o‘rnatadi. Monitor kompyuterdan ma‘lumot chiqarish (“Output”) qurilmasi hisoblanadi. U kompyuter ishini to‘liq tashkil qilishga yordam beradi. Kompyuter qurilmalarini bir necha toifaga bo‘lish mumkin:

- Kiritish qurilmalari ma‘lumotni kompyuterga ki uchun xizmat qiladi va ular periferiya qurilmalar ataluvchi toifaga ham mansubdir. Ularning keng tarqalgan turlari: klaviatura, sichqoncha, sensorli panel, mikrofon, shtrix-kod rider, skaner, raqamli kamera, joyстик.

- Protsessor kiritish qurilmasi orqali kompyuterga kelib tushgan ma‘lumotlar asosida turli amallarni bajaradi.

- Chiqarish qurilmalari protsessor ishining natijasini aks ettirishga xizmat qiladi. Chiqarish qurilmalari ham tashqi qurilmalar toifasiga mansubdir. Ularning eng keng tarqalgan turlari: printer, karnay, plotter, proyektor, ekran.

- Xotira qurilmasi kompyuterdagi barcha ma‘lumotlar va dasturiy ta‘minotni saqlashga xizmat qiladi

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu mustahkamlanadi.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifa: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__yil

Sana: “ ” _____ 20__-yil. Sinflar: ____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Tashqi qurilmalar

Maqsadlar:

a) ta’limiy- o‘quvchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, informatika va axborot texnologiyalari (IAT) fani bo‘yicha tadqiqot olib borish, mustaqil fikrlash, yangi amaliy ko‘nikmalarini shakllantirish.

b) tarbiyaviy- o‘quvchilar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish.

d) rivojlantiruvchi- o‘quvchilarning mavzuga oid bilimlarini va raqamli texnologiyalar bo‘yicha ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: kompyuter, multimedia, slaydlar, mavzuga oid ko‘rgazmalar, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Kompyuterning eng ko‘p uchraydigan tashqi qurilmalari klaviatura, sichqoncha, trekpad, printer va skaner hisoblanadi.

Dasturiy ta’minot (Software)

Kompyuter tizimini ishga tushiruvchi ko‘rsatmalar to‘plami dasturiy ta’minot deb ataladi. Qurilmalar qanchalik takomillashgan, zamonaviy yoki qimmatbaho bo‘lmasin, kompyuterdan dasturiy ta’minotsiz foydalanib bo‘lmaydi. Dasturiy ta’minotning ikkita asosiy turi mavjud:

- tizim dasturiy ta’minoti kompyuterning ishlashi uchun zarur;
- amaliy dasturiy ta’minot kompyuterda kundalik vazifalarni bajarishga xizmat qiladi. Amaliy dasturlarda ishlay olish uchun operatsion tizim talab qilinadi.

Tizim dasturiy ta’minoti

Tizim dasturlari operatsion tizim, qurilma drayverla va utilit (servis) dasturlariga ajratiladi.

Demak, operatsion tizim amaliy dasturlarni ishga tushirish uchun platforma vazifasini bajaradi.

Foydalanuvchi sifatida operatsion tizim bilan muqolotga kirishish usullaridan biri foydalanuvchining grafik interfeysi (GUI — Graphic User Interface) orqali amalga oshiriladi. Bunga Windows OTni misol qilish mumkin. Bunday muoqot turi sizga ekranda paydo bo‘luvchi ikonka yoki obyektlarni ko‘rsatish, ularni tanlash orqali buyruqlarni kiritish imkonini beradi. Operatsion tizim bilan muoqot qilishning yana bir usuli buyruqlar qatori interfeysi (CLI — Command Line Interface) yordamida amalga oshiriladi. Ushbu usulda fayllardan nusxa olish, ularning nomini o‘zgartirish kabi amallarni bajarish uchun mos ravishda COPY va RENAME singari buyruqlardan foydalaniladi. Operatsion tizimning buyruqlar protsessori yoki buyruqlar qatorining “interpretatorlar” deb ataluvchi qismi yordamida buyruqlar qabul qilinadi va bajariladi.

Operatsion tizim foydalanuvchi va texnik ta’minot o‘rtasida interfeys yaratishini bilib oldingiz. Operatsion tizimning tarkibiy ro‘yxati quyidagicha:

- dasturlarni ishga tushirish funksiyasi;
- printer kabi tashqi qurilmalardan foydalanish uchun

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu mustahkamlanadi.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a’zolarini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifa: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

Sana: “ ___ ” _____ 20__-yil. Sinflar: ___ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Kompyuter tizimining asosiy komponentlari

Maqsadlar:

a) ta’limiy- o‘quvchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, informatika va axborot texnologiyalari (IAT) fani bo‘yicha tadqiqot olib borish, mustaqil fikrlash, yangi amaliy ko‘nikmalarini shakillantirish.

b) tarbiyaviy- o‘quvchilar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish.

d) rivojlantiruvchi- o‘quvchilarning mavzuga oid bilimlarini va raqamli texnologiyalar bo‘yicha ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: kompyuter, multimedia, slaydlar, mavzuga oid ko‘rgazmalar, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Mazkur bo‘limda kompyuter tizimida ishlovchi turli qurilma-komponentlarning vazifalarini o‘rganasiz va ular o‘rtasidagi farqlarni tushunib olasiz.

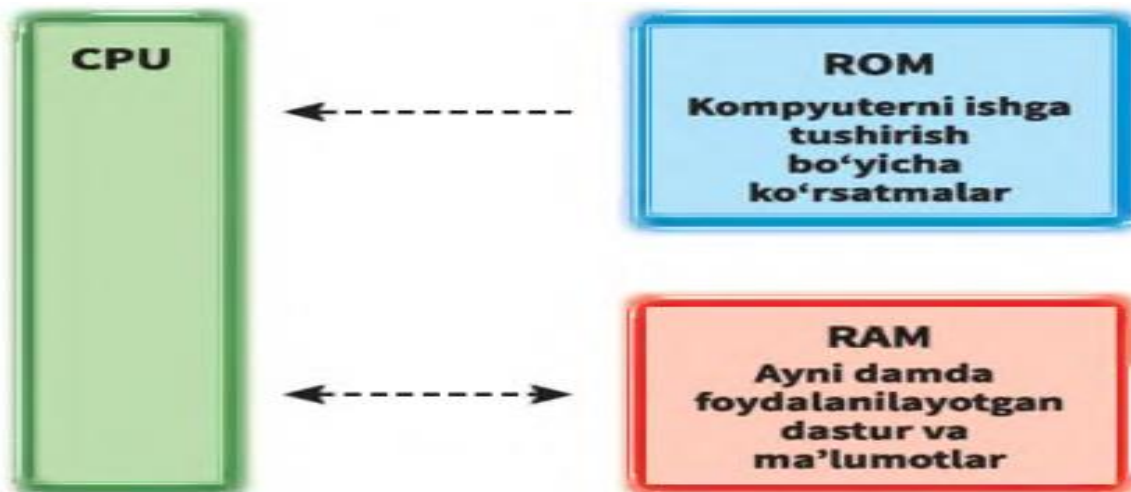
Protsessor

Kompyuterning markaziy protsessor bloki (CPU Central Processing Unit) ko‘pincha “protsessor” deb ataladi. Mikroprotsessor esa qisman CPUning funksiyalarini bajaradigan yagona integral sxema (chip) hisoblanadi. Mikroprotsessor kiriyuvish mashinalari, videopleyerlar va signalizatsiya kabi jihozlarni boshqarish uchun qo‘llanadi.

Asosiy yoki ichki xotira

CPUNing nihoyatda muhim qismlaridan biri asosiy xotira bo‘lib, unda kompyuterdagi barcha ma’lumot va ko‘rsatmalar saqlanadi. Asosiy xotira ba’zida ichki xotira, birlamchi xotira yoki tezkor xotira (IAS Immediate Access Storage) nomlari bilan ham ataladi. Tezkor xotira (RAM — Random Access Memory) asosiy plataga birlashtirilgan bo‘lib, joriy vaqtda foydalanilayotgan dasturlar va ishlanayotgan hujjatlarni o‘zida saqlaydi.

Doimiy xotira (ROM — Read-Only Memory) kompyuter yoqilganda ishga tushishi uchun ko‘rsatmalarni saqlaydi. ROM kontentini o‘zgartirib bo‘lmaydi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu mustahkamlanadi.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a’zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifa: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza456, nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

9-sinf informatika fanidan iqtidorli o'quvchilar uchun 34 soatli "Kompyuter savodxonligi" to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

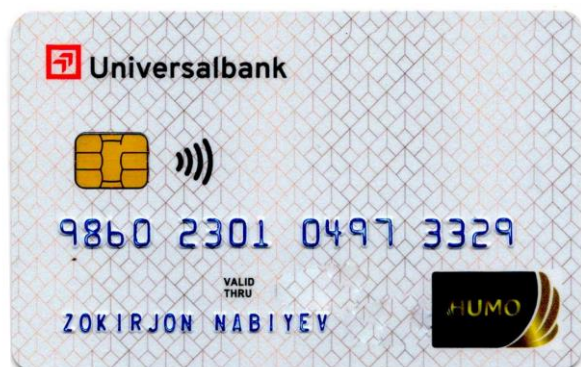
Narxi: 20 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quyidagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**